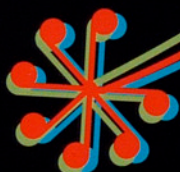

26

FESTIVAL
DE MÚSIQUES
DE TORROELLA
DE MONTGRI

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

ACTIVITATS
A LA PEDRERA
JULIOL-DESEMBRE
2006

EXPOSICIONS

RAMON GAYA

18 de juliol - 1 d'octubre de 2006

Comissari: Juan Manuel Bonet

GARGALLO

31 d'octubre de 2006 - 28 de gener de 2007

Comissari: Rafael Ordóñez Fernández

ARNOLD SCHÖNBERG I BARCELONA

7 de setembre - 1 d'octubre:

Exposició a l'Entresòl de la Pedrera

Comissari: Benet Casablanca

14, 15 i 16 de setembre:

SIMPOSI INTERNACIONAL ARNOLD SCHÖNBERG

(en col·laboració amb el Centre Schönberg de Viena)

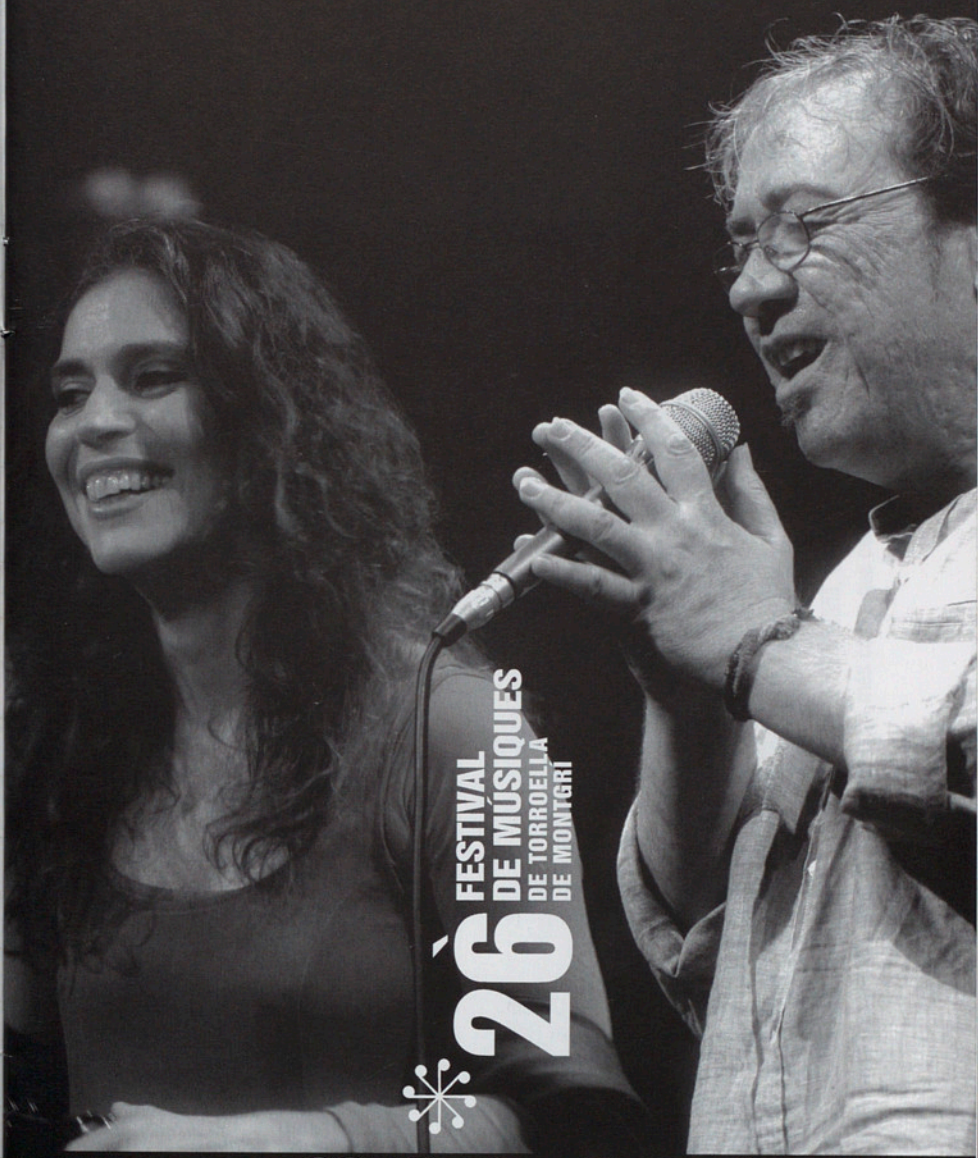
LA PEDRERA. Passeig de Gràcia, 92. Barcelona

www.fundacioaixacatalunya.org

Informació i reserves al 902 400 973. Aforament limitat

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

FESTIVAL
DE MÚSIQUES
DE TORROELLA
DE MONTGRÍ

26

03 Savina Yannatou,
veu i percussions

Miquel Gil,
veu, guitarra i percussions

**Primavera en
Salonico**

**PLAÇA DE LA VILA
DISSABTE 22 DE JULIOL
22.30 HORES**

Un concert amb dues grans veus, d'una banda, Savina Yannatou, una de les cantants més reconegudes i de referència de la música grega; de l'altra, el cantant valencià Miquel Gil, fundador històric d'Al Tall.

El concert està dividit en tres parts diferents. En la primera Miquel Gil omplirà l'escenari amb la música de tradició oral catalana i valenciana. A la segona Savina Yannatou, acompanyada de Primavera en Salonico, acostaran la música tradició grega. En la part final del concert es descobrirà el resultat de la superposició de les dues tradicions musicals. Així, *Parea*, ens permetrà descobrir les similituds que existeixen entre la música popular d'una banda i l'altra del Mediterrani.

1.- Tornada

Lletra: Antoni Fornés

Música: Miquel Gil

2.- Bolero de l'Alcudia

Lletra: V.A. Estelles

Música: Tradicional / Miquel Gil

3.- Amaga l'arbre

Lletra: Anna Montero

Música: Miquel Gil

4.- Van tres

Lletra: Ibn al-Labbana de Dènia / tradicional / Miquel Gil

Música: Vicent Torrent / Miquel Gil

/ Eduard Navarro / Efren López

Traducció i adaptació dels textos

àrabs: Josep Piera

5.- Katà

Lletra i música: Miquel Gil

6.- L'amor és Déu en barca

Lletra: Enric Casasses

Música: Miquel Gil

7.- Memòria

Lletra: Manel Rodríguez Castelló

Música: Miquel Gil i Òscar Roig

8.- Tres hermanicas eran

Tradicional sefardita de Tesalònica

9.- Lu Purtuni / Pinguli Pinguli

Giuvacchinu

Itàlia

10.- Ti ne koder, un ne koder

Albània

11.- Yanno Yannovitse

Grècia

12.- Terra ca nun senti

Sicília

13.- Orrio tto fengo

Itàlia

14.- Evga mana mou

Grècia

15.- Sedi Yanna

Bulgària

16.- Madonna de la Grazia

Anònim del Renaixement Itàlia

17.- Adieu paure carnavales / Wa Habibi

Adieu paure carnavales: Tradicional de Provença

Wa Habibi: Cançó religiosa de les mesquites ortodoxes àrabs

18.- Parea

Lletra: Manolis Rasoulis

Música: Miquel Gil

Arranjament musical: Spyros Kaniaris

19.- Cançó dels traginers

Música i lletra tradicional, del repertori de Peret Blanc de Beget

Transcripció lletra: Francesc Tomàs "Panxito"

20.- Ballo sardo / Cavall d'Àràbia

Ballo sardo: Tradicional de Sardenya

Cavall d'Àràbia

Lletra: Plàcid Rosaleny/Tradicional

Música: Miquel Gil/Eduard

Navarro

Savina Yannatou, veu i percussions

Primavera en Salonico:

Kostas Vomvolos: kanoun i acordió / **Kyriakos Gouventas:** violí

Kostas Theodorou: percussió / **Haris Lambrakis:** nai

Yoannis Alexandris: oud, guitarra, bouzouki, tambura

Michalis Sigandis: contrabaix

Miquel Gil: veu, guitarra i percussions

Cristobal Rentero: llaüt, gumbús, bandúrria, guitarró,

Spyros Kaniaris: guitarra, bouzouki, kamanché i lira de Pontos

David Farran: baix elèctric / **Lluís Molas:** percussions africanes

EL MEDITERRANI QUE ÉS

Josep Pla deia que el Mediterrani deu ser "l'espai del món on el gruix d'escepticisme és més voluminós". Amb tot, el més gran dels nostres periodistes també va deixar escrit que, ell mateix, mai no s'havia sentit foraster en cap indret que tingués port en aquest mar, que va ser el mar dels fenicis i dels egipcis, dels cartaginesos i dels grecs, dels romans i dels semites. Unes distàncies raonables, un clima privilegiat i una fabulosa ambició comercial van impulsar els antics a viatjar obstinadament d'una punta a l'altra dels països mediterranis. Les cròniques d'aquí i d'allà ens parlen d'una bella multitud de mercaders, d'homes polítics i d'eclésiàstics embarcats. També dels artistes que, aprofitant les circumstàncies, van tenir l'ocasió de practicar una certa promiscuitat cultural: intercanvis i enriquiments mutus que ens parlen, no ja de tolerància, sinó de respecte.

Però si el Mediterrani fou, també és. El Festival de Músiques de Torroella de Montgrí ens en dona bona mostra ajuntant en un mateix escenari Savina Yannatou i Miquel Gil, dues veus extraordinàries que, superant la distància —la gran distància que hi ha entre Atenes, a Grècia, i Catarroja, al País Valencià—, saben trobar plegats els denominadors comuns: aquelles complicitats que, a vegades sense saber gaire per què, codifiquem ràpidament com a *so mediterrani*. Un so que, malgrat les diferències de registre de l'una (que és afiliat) i de l'altra (que és rugós), comparteixen els seus respectius treballs personals.

Savina Yannatou i el seu esplèndid grup, Primavera en Salonico, proposen una mirada panmediterrània confegida a partir de melodies i cançons populars de territoris tan equidistants com ara Turquia i Còrsega, o bé

Israel i Itàlia. Amb una dècada de treball sobre la memòria dels pobles, i amb canvis de textura que acrediten un gran ventall vocal, la senyora Yannatou compta amb la participació d'uns músics que tan aviat destilen l'estil clàssic de les formacions tradicionals, com emprenen camins experimentals, complint així una condició bàsica, del tot necessària per a qui aspira a tenir futur.

A Miquel Gil bé, ens el podríem imaginar com un explorador. Un esperit inquiet que, absorrint coneixements entre els distints estrats que configuren el gruix de la música popular, malda per esdevenir un *cantautor mediterrani* global. Hem de tornar a parlar de les promiscuïtats: dels jocs de síntesi que planteja entre les formes més atractives de la música popular valenciana, el pou sense fons del flamenc i més colors que cerca al Nord

d'Àfrica o a l'Europa Oriental. Com a element afegit, però no pas menys important, tenim la fortuna que en el capítol textual hagi optat per interioritzar, musicar i interpretar la paraula de poetes vigents, de versos afiliats, molt sovint.

El treball personal d'ambdós intèrprets coincideix en alguns aspectes: en l'estudi —acadèmic, el de la grega; empíric pel que fa al valencià—, i també en un cert incoformisme: l'imprevedible gosadia que, un dia, va dur Savina Yannatou a treballar en la òpera contemporània i a Miquel Gil a fundar un grup pioner d'*ethno-beat*. Perquè, una altra vegada, el Mediterrani és. És dels valents.

Donat Puix

Savina Yannatou és una de les grans dames de la cançó grega i una amant de la improvisació vocal, fet que l'ha portada a experimentar des de les músiques jueves i balcàniques fins a les músiques de les contrades més diverses del món, especialment les polifonies populars de tota la Mediterrània. Ha fet concerts per tot el món: Europa, Israel, Estats Units i Taiwan, i ha aconseguit que s'exhaurissin les localitats a teatres tan prestigiosos com el Queen Elizabeth Hall i el Barbican, ambdós a Londres, el 92nd Street a Nova York, als festivals WOMAD i molts d'altres com: Stern Grove a San Francisco, Taipeh World Music Festival, Rudolstadt Festival a Alemanya, Festa des Suds a Marsella o el Melbourne Concert Hall.

Nascuda a Atenes, **Savina Yannatou** va estudiar cant amb G. Georilopoulou al Conservatori Nacional i més tard amb Spiros Sakkas al Workshop d'arts vocals a Atenes. També va cursar estudis de postgrau (aptituds d'interpretació i comunicació) a la Guildhall School of Music and Drama, a Londres, amb una graduació premiada per la Mousigetis Foundation.

La seva carrera professional com a cantant va començar quan encara era estudiant i va cantar pel programa diari de gran èxit, i fins avui molt respectat, de la ràdio nacional grega (Radio 3), anomenat *Lillipoupoli*, sota la direcció del famós compositor Manos Hadjidakis. Més tard s'interessa per cançons gregues, en col·laboració amb coneguts compositors grecs i s'acaba centrant en la música barroca, medieval i renaixentista. Va ser a començaments dels noranta quan experimenta amb diferents tècniques vocals i amb la improvisació lliure.

Paral·lelament a això, va iniciar una col·laboració amb un nombre de músics de Tessalònica, els quals van fundar el grup **Primavera en Salonico** per a l'ocasió, amb el qual ella va enregistrar, i més tard interpretar, *Primavera en Salonico-Cançons populars sefardites de Tessalònica - Songs from the Mediterranean*, el *Virgin Maries of the World* i *Terra Nostra* (tots posats a la venda per LYRA/Musurgia Graeca, el segon també a USA per Sounds True sota el nom *Mediterranea* i l'últim també per ECM). Basat en material tradicional (principalment de l'àrea mediterrània), Savina Yannatou i el grup Primavera en Salonico ofereixen un so obert, sense fronteres ni etiquetes, que va des de les cançons més simples fins a les formes musicals contemporànies.

La seva carrera professional com a cantant des de 1979 i com a compositora, cantant i vocalista des de 1986, l'ha portat a cobrir una gran varietat de tipus de música a festivals, produccions de teatre i televisió, enregistraments, etc.

Miquel Gil desembarca molt jove en la música de transmissió oral. Els seus primers passos musicals els dona en ambients rockers, però aviat coneix Vicent Torrent i Manolo Miralles amb els quals funda Al Tall; des d'aleshores està immers en la música d'arrel tradicional. En diferents etapes d'Al Tall ha estat baixista i/o percussionista, ocasionalment guitarrista, i esporàdicament dolçainer. Però la veu és, sens dubte, l'instrument amb què aprèn a expressar-se millor. És una de les grans veus del panorama musical mediterrani. Al Tall fou l'escola perfecta per aprendre a cantar i per descobrir la dimensió mediterrània de la música d'arrel del País Valencià.

Al Tall realitza gires per països mediterranis, que li aporten al grup una visió

més àmplia de l'entorn musical que l'envolta. Editen un disc conjuntament amb Maria del Mar Bonet, *Cançons de la nostra Mediterrània*. Al Tall també editen *Xarq Al-andalus*, el darrer treball en què Miquel Gil participa com a membre del grup. La possibilitat d'entrecruar estils l'atrau molt, és l'albada de la música ètnica, la irrupció de la informàtica musical, el midi, els primers *samplers*; nous camins en la música d'arrel.

La nova etapa de maduració com a *cantaor* el porta a estudiar diferents variants dels cants lliures mediterranis com la *rembetika*, el rai o la *canzone* napolitana. Com a *cantaor* col·labora amb el guitarrista Ricardo Esteve i el grup de flamenc Salpicao.

Durant aquesta època sent admiració per músics com Gabriel, Sakamoto, Branduardi o Camarón, entre altres. Reconeix en el seu treball la dimensió contemporània que li han donat a la música de transmissió oral.

En un projecte multidisciplinar amb el grup de dansa anomenat Mare Internum coneix Vicente Sabater, teclista i, en aquell moment, un pioner de la informàtica musical. Tots dos coprodueixen un directe amb el qual guanyen els *Encuentros de Canción de Autor para Jóvenes Intérpretes*. Com a resultat de tot això funden Terminal Sur, un projecte proper al pop ètnic on conviuen melodies *gnawa*, rumba, cant d'estil, juntament amb versions de Tom Waits, seqüències, loops i llaüts. Editen l'LP *Viajero*.

És en aquesta etapa amb Terminal Sur quan Miquel Gil comença a compondre amb regularitat, a fer música per al teatre i per a audiovisuals, com per exemple la banda sonora d'*O tu o res*, de Carles Alberola, amb Perico Sambeat.

A les acaballes del 95, Miquel Gil inicia un nou camí, amb la veu com a protagonista.

Explora els ritmes amb sonoritat mediterrània *bouzuki*, llaüt, bandúrria, guitarra; havanera, rumba, colombiana... *Buscando tu olor*, n'és el resultat, amb la col·laboració d'Efrén López i de Vicent Sabater.

Mentre, anava coent-se un projecte més ambiciós: *Orgànic*, una forma de cantar que només utilitzava per a càrregues de profunditat. Aquella forma de cantar és el resultat de molts anys de treball i de l'estudi de les formes de cant del Mediterrani i valencià. *Orgànic* pretenia rescatar-les i, amb una sèrie d'usos i sons mediterranis comuns (bordons, polirítmies, polifonies, instruments tradicionals, etc.), donar una dimensió mediterrània i, per tant, universal, a aquelles músiques tan locals.

El treball va començar rebuscant entre la poesia de creadors actuals de l'àrea lingüística catalana. Finalment *Orgànic*, veu la llum l'any 2002. Aquest treball marca un abans i un després en la carrera del músic, i li permet consolidar una llarga trajectòria musical.

L'any 2003 guanya el premi Altaveu que atorga el Festival Altaveu de Sant Boi del Llobregat, el premi al millor disc de l'any en català organitzat per la revista *Enderroc* i, en la modalitat *folk*, el premi Puigporret de la crítica musical del Mercat de la Música de Vic.

En col·laboració amb Lídia Pujol i Psàlite creen *Terregada*. Cinc veus i un repertori sagnant, un exercici vocal de cançons tradicionals amb un denominador comú: la crueltat humana.

També participa en la producció del Taller de Músics de Barcelona: *Canta al plaer de viure*, alhora que comença la gestació del seu últim treball publicat: *Katà*, un prefix grec que significa 'sota', 'davall'. Vol significar la intenció de buscar entre les capes superposades en què s'estratifica la música tradicional, la matèria primera per fer música, escollint gèneres on substanciar el pas definitiu a "cantaor mediterrani".

El CD *Katà* es publica el març del 2004, els mesos d'abril i maig entra en la World Music Charts Europe, en les posicions vuit i cinc respectivament, la qual cosa afegeix una important projecció internacional al treball. Al resum anual de l'esmentada llista, *Katà* queda en la posició trenta-sis d'un total de nou-cents títols.

Aquest mateix estiu, en el marc del Festival Internacional de Músiques de Torroella de Montgrí, s'estrena l'espectacle *Som de mar*, amb la col·laboració de l'Esbart Ciutat Comtal, la Coral Sant Esteve de Castellar del Vallès, Psàlite, Lídia Pujol i Gog i Magog. Una producció amb repertori de tota la Mediterrània al voltant de la veu i les cançons de Miquel Gil.

Al llarg de l'any 2004, el músic ha actuat a França, Anglaterra, Alemanya i Mèxic.

A l'edició 2004 del Mercat de la Música de Vic guanya el premi Puigporret de la crítica musical en la modalitat *folk* i en la resta de categories.

Primavera en Salonico es va formar el 1993, quan aquest grup de músics, sota la direcció de Kostas Vomvolos, va col·laborar en la producció de les *Cançons populars sefardites* amb Savina Yannatou. Però abans d'això, els seus membres havien col·laborat en diversos grups, enregistraments i projectes musicals des de l'inici dels vuitanta. L'activitat musical dels músics cobreix una gran varietat d'estils: des de la música clàssica europea i la música antiga bizantina, la música tradicional grega i la música del Pròxim Orient fins al jazz, tot això interpretat posant especial èmfasi en les tendències de la música moderna i la improvisació. Els membres del grup han publicat 15 CD com a compositors, solistes o membres d'altres grups, mentre que el nombre d'aparicions en CD sobrepasa els 150 títols.

Amb un bagatge que combina els estudis clàssics i l'autèntica música tradicional amb improvisacions de jazz i blues, Savina Yannatanou i els músics de Primavera en Salonico es defineixen com funàmbuls sobre l'acord que connecta la música modal de l'est amb la música equivalent de l'oest d'Europa, la música de l'edat mitjana i les populars polifonies de la Mediterrània.

Començant per les riqueses melismàtiques del *maqam* de l'est i els encantadors ritmes irregulars, el grup explora el territori de la improvisació col·lectiva lliure, trobant-se amb el jazz modern.

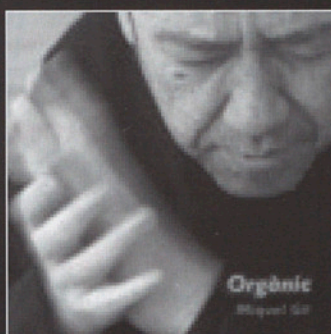
Savina Yannatou i Primavera en Salonico han estat oferint concerts per tot el món des de 1996. El més destacat del 2003 va incloure la participació al Moers New Jazz Festival a Alemanya, al Music Meeting a Holanda i a l'exhaurit Queen Elizabeth Hall a Londres; durant el 2004 cal remarcar el Festival Ethnosur a Espanya i el Musicas do Mundo a Portugal, mentre que el 2005 va començar amb la participació a la 20a edició de l'International Jazz Festival Muenster a Alemanya.

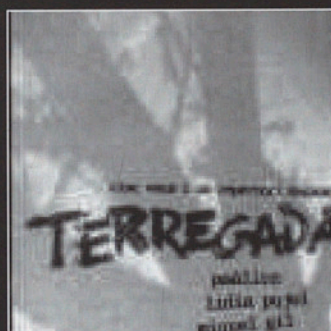
Savina Yannatou & Primavera en Salonico: *Terra Nostra*. ECM 1856

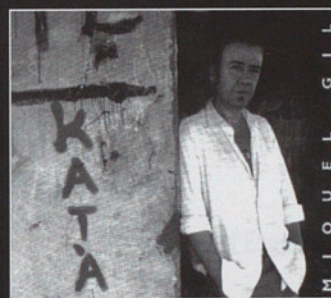
Savina Yannatou & Primavera en Salonico: *Sumiglia*. ECM 1903

Miquel Gil: *Orgànic* Sonifolk 20167, 2001

Miquel Gil + Lidia Pujol + Psàlites: *Terregada* Temps Record TR1037-GE03, 2003

Miquel Gil: *Katà* Galileo Music Communication GMC005, 2004

www.savinayannatou.com
www.miquelgil.com

26è FESTIVAL DE MÚSIQUES TORROELLA DE MONTGRÍ'06

Del 14 de juliol al 22 d'agost

OFFESTIVAL

Entrada gratuïta

Dissabte, 15 de juliol. 20 h. Plaça Pere Rigau
MARAM TRIO, veu, psalteri i viola de roda

Dilluns, 17 de juliol. 22 h. Plaça Pere Rigau
CARLES BELDA I COMPANYIA, quartet d'acordions

Divendres, 21 de juliol. 22 h. Plaça de la Vila
Concert de professors i alumnes
CURSOS DE MÚSICA TRADICIONAL DE LA FESTCAT

Dimarts, 25 de juliol. 22 h. Convent dels Agustins
MISHIMA presenta **Vida social en petits espais urbans**

Divendres, 28 de juliol. 22 h. Plaça Ernest Lluch
WILD MARMALADE, didjeridoo i percussions

Dissabte, 29 de juliol. 20 h. Plaça de la Vila
MUSHKA, etnofusió

Dimecres, 9 d'agost. 20 h. Plaça Pere Rigau
ALOS QUARTET, noves músiques

Dijous, 10 d'agost. 20 h. Cine Petit
PAU BAIGÉS, piano
Granados, Rachmaninov, Shostakovitch, Scriabin i Liszt

Dissabte 12 i diumenge 13 d'agost. De 19 a 24 h. Passeig de l'Església
MERCAT DEL MÓN

Dissabte 12 d'agost. 19 h. Plaça de la Muralla
Tallers de **PERCUSSIONS I DANSES AFRICANES**
amb **LES TAMBOURS DE BRAZZA** (Congo)

Diumenge, 13 d'agost. 19 h. Plaça de la Muralla
SAKAPATÚ! (Xile), música del renaixement fusionat amb folklore andí

cultura.gencat.net

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

HO ORGANITZA

SECRETARIA:

Apartat de Correus núm. 70 • E-17257 • Torroella de Montgrí

T. 00 34 972 76 10 98 • T. 00 34 972 76 06 05

F. 00 34 972 76 06 48 • E-m. info@joventutsmusicals.com

www.festivaldetorroella.com

HI COL·LABOREN

EL PAIS

CATALUNYA
MÚSICA

FUNDACIÓ
VILA CASAS

Germans Radresa
SA

PARRÒQUIA DE SANT GENÍS

TR3SC

HO PATROCINEN

gasNatural

Diputació
de Girona

CATALUNYA TURISME

AJUNTAMENT DE TORROELLA DE MONTGRÍ

MINISTERIO
DE CULTURA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

AMB LA COL·LABORACIÓ I EL PATROCINI DE

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

